

Rozwijanie słuchu harmonicznego i innych predyspozycji muzycznych poprzez zastosowanie autorskich kanonów na lekcjach Kształcenia słuchu i Rytmiki

Joanna Tomkowska- PSM I i II st w Olsztynie
joanna.tomkowska@gmail.com

Kanon to imitacyjna forma muzyki wielogłosowej, polegająca na dokładnym powtórzeniu melodii głosu prowadzącego przez następny głos (głosy). Kanon poprzez swoją powtarzalność i (często) prostą melodię, jest łatwy do zapamiętania i wykonania. Śpiewanie kanonów rozwija słuch harmoniczny, poprawia intonację a poprzez radość płynącą ze wspólnego muzykowania rozwija zamiłowanie do muzyki. Oto kilka sposobów wykorzystania kanonu w czasie lekcji

1) Zepsuty kran (kanon elementarny)

Zepsuty kran

kanon 2 lub 4- głosowy

sl. Anna Dramowicz

Joanna Tomkowska

1
Kap kap kap, mó - wię wam:

2
ze - psuł się w do - mu kran.

3
Mo - kry pies i mo - kry kot, mo - kry mój zie - lo - ny smok,

4
tyl - ko kran su - chy jak pieprz do zu - py.

The musical score is written in 4/4 time and consists of four staves. Each staff begins with a circled number (1, 2, 3, 4) indicating the start of a phrase. The lyrics are written below the notes. Above the notes on the first and second staves, there are pairs of 'x' marks connected by a horizontal line, indicating clapping. An asterisk (*) is placed above the second clapping mark on the first staff.

*- klaskanie

Sposób przeprowadzenia:

- odczytanie melodii solmizacją przy pomocy drabinki dźwiękowej lub palców jednej

ręki, które przedstawiają stopnie gamy (dźwięki tylko od c do g, więc można śpiewać już w początkowej fazie kształcenia)

- dodanie słów
- śpiewanie piosenki z jednoczesnym klaskaniem w miejscu pauz
- śpiewanie piosenki w kanonie 2 i 4-głosowym
- wykonanie z ruchem (wersja 2- głosowa)

Ustawienie- dwie grupy po dwóch stronach sceny, jedna naprzeciw drugiej, bokiem do widowni.

-takt 1- 3 kroki do przodu i klaśnięcie

-takt 2- 3 kroki do przodu i klaśnięcie

-takty 3-4= 1-2, ale kroki do tyłu; na końcu zwrot twarzą do publiczności

-takt 5- stopniowe obniżanie poziomu aż do kucnięcia

-takt 6- w pozycji stojącej pokazanie dłońmi paszczy smoka

- takt 7- wyprost, tupnięcie na „raz”

-takt 8= takt 7

- śpiew w myśli, pokazywanie odpowiednich dźwięków jako odpowiednich stopni gamy na palcach dłoni
- przypomnienie gamy i triady F- dur lub G-dur
- transpozycja piosenki do tonacji F-dur lub G-dur
- indywidualne śpiewanie melodii solmizacją w nowej tonacji
- granie piosenki na pianinie w obydwu tonacjach
- wykonanie z instrumentami:

Uczestnicy podzieleni na dwie grupy: I grupa gra melodię piosenki na dzwoneczkach w tonacji C-dur, II grupa gra akord C-dur na sztabkach dźwiękowych.

Kanon na dzień dobry- (kanony na różne okazje)

Sposób przeprowadzenia:

- nauka melodii w formie echa
- śpiew w kanonie
- swobodne przemieszczanie po sali z równoczesnym śpiewaniem, na słowa „powitaj go”-ukłon do napotkanej osoby, na słowa „za rękę weź”- podanie jej rąk, na słowa „do przygody uśmiechnij się”- obrót w parze
- nauka gestodźwięków
- wykonanie partii gestodźwięków w kanonie
- wykonanie piosenki z gestodźwiękami przez dwie grupy: jedna śpiewa piosenkę, druga wykonuje temat z ostinatem

- równoczesne wykonanie piosenki z gestodźwiękami przez każdego uczestnika- **polirytmia**
- wykonanie piosenki z gestodźwiękami w kanonie
- polimetria- równoczesne taktowanie na $\frac{3}{4}$ i $\frac{4}{4}$ (jedna ręka taktuje na $\frac{3}{4}$, druga na $\frac{4}{4}$)
- polimetria+ marsz w rytmie ćwierćnut
- polimetria+ marsz w rytmie ćwierćnut+ śpiewanie piosenki w jednogłosie

Kanon na dzień dobry

sł. Joanna Tomkowska

kanon 4- głosowy

Joanna Tomkowska

1. Słoi - ce wsta - je i no-wydzień znów ze snu się bu - dzi.
2. Da - bu da - bu da-bu-di-daj, da - bu da - bu daj daj,

3. po-wi-taj go, za rękęweż, do przy-go - dy uśmiechnij się!
da-bu-di-daj, da-bu-di-daj, da - bu da - bu da - bu - di-daj.

naskok

ręce- klaskanie; klatka piersiowa i uda- naprzemienne klepanie dłońmi; stopy- tupnięcia

Kołysanka na dobranoc (kanon z w tonacji D-moll eolskiej naturalnej)

Luli laj

kanon 4- głosowy

Joanna Wiśniewska

Joanna Tomkowska

1 Dm C 2 Dm C

Lu - li - laj, lu - li - laj księ - życ już lśni

3 Dm C 4 Dm C

5 a zło - te gwia - zdy sy - pią zło - te skry, lu - li - laj...

Sposób przeprowadzenia:

- pokazywanie trójdźwięków w ruchu
- śpiewanie gamy A-moll w odmianach, pokazywanie dłonią półtonów
- rozpoznawanie odmian gamy molowej w ruchu: tworzenie przy pomocy ciała pierwszej litery gamy, tzn: N, H, D, M
- wprowadzenie gamy D moll eolskiej naturalnej poprzez budowanie 3> od f1; zapis na tablicy
- odczytanie melodii solmizacją (śpiewanie krótkich fragmentów wskazywanych przez nauczyciela na tablicy)
- tworzenie ruchu do piosenki w 2 lub 4 grupach
- zaśpiewanie w kanonie z ruchem
- śpiew z towarzyszeniem orkiestry ostinatowej:

sztabki
dźwiękowe

trójkąt

małe
talerzyki

tamburyno

Remember people

kanon 2- głosowy z ostatem

sł. Joanna Wiśniewska

Joanna Tomkowska

1.

Re-mem-ber peo - ple, the world is so baeu - ti - ful. Take care of

3.

this gift of Lord, be-cause it's big mi - ra - cle. Re-mem-ber

2.

5.

peo - ple, the world is so beau - ti - ful, be -

7.

cause it's a big mi - ra - cle. Re-mem ber peo - ple!

OSTINATO- trzeci głos

- Wersja na chór i solistę- perkusistę
- wstęp- improwizacja rytmiczna na kongach- 4 takty
- piosenka wykonana jednokrotnie przez wszystkich + improwizacja na kongach
- ostinato wykonane dwukrotnie przez III głos (najlepiej męski lub chłopięcy)
- trzy-głos: I i II głos śpiewają piosenkę w kanonie, III głos wykonuje ostinato+ improwizacja na kongach
- zakończenie- wspólne zaśpiewanie ostatnich słów „Remember people!”

Życzę wszystkim radości z wypełniania misji, jaką jest uczenie i wychowywanie innych!

Joanna Tomkowska